Lietas Nr. C29 5979 16
Lietas arhīva Nr. C-2367/17

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2017.gada 21.martā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnese Sanita Rūtenberga

rakstveida procesā Lomonosova ielā 10, Rīgā izskatīja civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

2016.gada 21.septembrī Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemta sabiedrības ar ierobežotu atbildību (SIA) "Rīgas namu pārvaldnieks" (turpmāk tekstā – prasītājs) maza apmēra prasība pret /pers. A/ (turpmāk tekstā – atbildētājs) par naudas piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja (pirms reorganizācijas Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Mežciema namsaimnieks") pārvaldīšanā, saskaņā ar Rīgas domes lēmumu Nr.3291 "Par dzīvojamo māju pārvaldīšanas līguma projektu apstiprināšanu un atsevišķu Rīgas domes lēmumu atzīšanu par spēku zaudējušiem" (2011.gada 5.jūlija Dzīvojamo māju pārvaldīšanas līgums Nr.RD-11-910-lī, pirms tam 2003.gada 18.februāra Nekustamo īpašumu apsaimniekošanas pilnvarojuma līgums Nr.DI-03-80-lī) atrodas dzīvojamā māja /adrese/ (turpmāk - Dzīvojamā māja). Atbilstoši Zemesgrāmatas informācijai par īpašumu, saskaņā ar 2007.gada 27.februāra pirkuma līgumu, īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese/, nostiprinātas atbildētājam, īpašumtiesības izbeigtas 2010.gada 13.jūlijā. 2007.gada 14.septembrī starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts Dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līgums Nr.885 (turpmāk- Līgums) par dzīvokli /adrese/. Prasītājs vienmēr un pilnā apmērā izpildīja savas saistības pret atbildētāju, taču atbildētājs nav norēķinājies par saņemtajiem pārvaldīšanas un komunālajiem pakalpojumiem, kā rezultātā radies maksājumu parāds. Pamatojoties uz apsaimniekošanas izdevumu, komunālo maksājumu, likumisko procentu un līgumsoda aprēķinu, atbildētājas parāds par pārvaldīšanas maksu un komunāliem pakalpojumiem sāk veidoties no 2008.gada 1.marta un uz 2010.gada 13.jūliju sastādīja 2`258,62 *euro*, t.i., pamatparāds 1`547,00 *euro*, līgumsods 154,70 *euro* (10% no pamatparāda) un likumiskie procenti 556,92 *euro*. Līgumsoda aprēķins izdarīts pamatojoties uz Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līguma 3.4.punktu un saskaņā ar to aprēķināts 0,2% apmērā no kopējās parāda summas par katru nokavēto dienu un Civillikuma 1716.panta nosacījumiem. Periods no 10.2008. līdz 13.07.2010. (835,47 *euro*). Prasītājs samazina līgumsodu līdz 10% no pamatparāda apmēra, proti, līdz 154,70 *euro*.

Latvijas Republikas likuma (zaudējis spēku 01.01.2011.) "Par dzīvokļa īpašumu" 8.panta pirmā daļa noteica, ka visu dzīvokļu īpašnieku pienākums ir piedalīties daudzdzīvokļu mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanā un apsaimniekošanā. Latvijas Republikas 28.10.2010. likuma "Dzīvokļa īpašuma likums" 10.pants nosaka, ka dzīvokļa īpašniekam ir pienākums: 1) piedalīties dzīvojamās mājas pārvaldīšanā; 2) segt dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumus šā likuma 13.pantā noteiktajā kārtībā; 3) norēķināties par saņemtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu (piemēram, apkure, aukstais ūdens, kanalizācija, sadzīves atkritumu izvešana); 4) maksāt uz dzīvokļa īpašumu attiecinātos nodokļus; 5) maksāt nomas maksu par zemes lietošanu, ja dzīvojamā māja atrodas uz citai personai piederošas zemes.

Prasītājs saskaņā ar Civillikuma 1759. un 1765.pantu ir aprēķinājis likumiskos kavējuma procentus (6% gadā) no kopējās pamatparāda summas no 14.07.2010. līdz 14.07.2016., proti, seši gadi (1547,00 x 6% = 92,82 x 6 = 556,92 *euro*).

2016.gada 9.augustā prasītājs nosūtīja atbildētājam pirmstiesas brīdinājumu. Mediācija starp pusēm nav veikta.

Prasība pamatota ar LR Civillikumu 1071., 1716., 1759., 1765.pantu, 28.10.2010. Dzīvokļa īpašuma likuma 10.pantu, 21.06.1995. likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta 7.daļu, 09.12.2008. MK noteikumiem Nr.1014 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu" un 09.12.2008. MK noteikumiem Nr.1013 "Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu", Civilprocesa likuma 1.pantu, 33.pantu, 34.pantu, 41.panta, 1.daļu. Prasītājs lūdz tiesu: piedzīt no /pers. A/ par labu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" maksu par Dzīvojamās mājas /adrese/ pārvaldīšanu un uzturēšanu, komunālo maksājumi parādu 1`547,00 *euro*, līgumsodu 154,70 *euro* un likumiskos kavējuma procentus 556,92 *euro* par ½ kopīpašuma domājamām daļām, kopā 2`258,62 *euro*, kā arī piedzīt visus tiesas un ar lietas vešanu saistītos izdevumus. Noteikt prasītājam tiesības saņemt līdz sprieduma izpildei 6% (sešus) likumiskos procentus gadā no pamatparāda summas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}pantu, 2016.gada 23.septembrī atbildētājam nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, kā arī paziņojums, kurā noteikts termiņš rakstveida paskaidrojumu sniegšanai un ietverts izraksts no Civilprocesa likuma 74.panta par pušu civilprocesuālajām tiesībām. (lietas 34.lapa)

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta nosacījumiem, tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses [..]. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1}panta pirmās daļas 3.punktu, uzskatāms, ka atbildētājam tiesas dokumenti izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas. Šādos apstākļos tiesnese atzīst, ka atbildētājam par prasību ir paziņots pienācīgā veidā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22}panta pirmo daļu pusēm ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu un izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots, 2017.gada 4.janvārī nosūtot paziņojumu prasītāja pārstāvim uz elektroniskā pasta adresi, bet atbildētājam 2017.gada 5.janvārī pasta sūtījumā uz

deklarētās dzīvesvietas adresi. (lietas 35.-37.lapa)

Tiesa atzīst, ka tā savu pienākumu paziņot pusēm par civillietas izskatīšanu rakstveida procesā, kā arī par sprieduma pieejamības datumu, ir izpildījusi.

Atbildētājs ne tiesas noteiktajā termiņā, ne laikā līdz sprieduma taisīšanai tiesai paskaidrojumu par prasību nav iesniedzis. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otrajai daļai, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un izvērtējusi tos kopumā, tiesa atzīst, ka maza apmēra prasība ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 93.pantā noteikts, ka katrai pusei ir jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus, bet saskaņā ar Civilprocesa likuma 104.pantu puses paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Tiesa pievienojas juridiskajā literatūrā paustajām atziņām, ka pierādīšanas pienākuma sadales pamatā ir princips, ka jāpierāda, pierādījumi jāiesniedz tam, kurš apgalvo, un nevis tam, kurš noliedz. Tādejādi pierādīšanas pienākums vispirms gulstas uz prasītāju, kurš griežas tiesā ar lūgumu aizsargāt aizskartās tiesības. Līdz brīdim, kamēr prasītājs nav pierādījis prasību (savu prasījumu pamatotību), atbildētājam nekas nav jāpierāda, viņš prasību var neatzīt bez jebkādiem pierādījumiem. Prasītājs nevar balstīties uz apsvērumu – savu prasību pierādīt nevaru, tādēļ atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība, un ja viņš to nepierāda, prasība ir jāapmierina. (A.Līcis. Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Tiesu namu aģentūra)

Civilprocesa likuma 190.panta otrā daļa paredz, ka tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā.

Prasība celta par laika periodā no 2008.gada 1.marta līdz 2010.gada 13.jūlijam saņemto komunālo pakalpojumu un apsaimniekošanas maksas parāda 1`547 *euro* apmērā piedziņu.

Lietā nav strīda, ka atbildētāja no 2007.gada 27.februāra līdz 2010.gada 13.jūlijam bija reģistrētas īpašuma tiesības ½ domājamās daļas uz dzīvokļa īpašumu /adrese/, kadastra apzīmējumu /numurs/un kopējo platību 62,34 m^2, ko apliecina Izraksts no Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs/. (lietas 25.lapa)

Saskaņā ar likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta septīto daļu: "Pašvaldības pienākums ir pārvaldīt un apsaimniekot dzīvojamo māju līdz tās pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai".

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Atbildētājam, kā dzīvokļa kopīpašniekam, celtajā prasībā saistības radās pēc 2007.gada 14.septembrī pušu starpā noslēgtā Dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līguma Nr.885 (lietas 26.-27.lapa). Arī likumā "Par dzīvokļa īpašumu" (zaudējis spēku 01.01.2011.) un Dzīvokļa īpašuma likumā īpašniekam ir noteiktas ne tikai tiesības, bet arī pienākumi.

No lietas rakstveida pierādījumiem konstatējams, ka daudzdzīvokļu māja /adrese/, saskaņā ar 2003.gada 18.februāra nekustamo īpašumu apsaimniekošanas pilnvarojuma līgumu Nr.DI-03-80-lī (lietas 12.-16.lapa), 2011.gada 5.jūlija Dzīvojamo māju pārvaldīšanas līguma Nr.RD-11-910-lī (lietas 17.-24.lapa) nodota Rīgas pašvaldības uzņēmuma bezpeļņas organizācijas namu pārvaldei "Mežciems", kas reorganizēta par Rīgas pašvaldības SIA "Mežciema namsaimnieks". Prasītājs ir reorganizētā uzņēmuma Rīgas pašvaldības SIA "Mežciema namsaimnieks" tiesību un saistību pārņēmējs, par ko strīds nepastāv. (lietas 11.lapa)

Tiesa konstatē, ka prasītājai prasības tiesības par parāda piedziņu radās 2010.gada 13.jūlijā, kad dzīvokļa īpašums tika atsavināts atbildētājam. Prasītājs prasības pamatojumam ir iesniedzis SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" sagatavoto aprēķinu par komunāliem pakalpojumiem un līgumsodu sākot no 2008.gada 1.marta līdz 2010.gada 13.jūlijam. (lietas 28., 29.lapa)

Civillikuma 1893.pantā noteikts, ka saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto likuma noteiktā noilguma termiņā.

Saskaņā ar Komerclikuma 388.pantā doto definīciju komercdarījumi ir komersanta tiesiskie darījumi, kas saistīti ar komercdarbību. Šā paša likuma 389.pantā teikts, ja darījums ir komercdarījums tikai vienam no darījuma dalībniekiem, šā likuma noteikumi par komercdarījumiem ir vienlīdz piemērojami arī pārējiem darījuma dalībniekiem, ciktāl normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi.

Pie minētiem apstākļiem tiesa atzīst, ka vispirms vērtējamas prasītājas prasījuma tiesības atbilstoši Komerclikuma normām, kas nosaka, kādā kārtībā komercdarījumu dalībnieki var aizsargāt savas aizskartās tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, kā arī regulē prasījumu noilgumu.

Atbilstoši Komerclikuma 1.pantam prasītājs ir komersants, atbilstoši Komerclikuma 389.panta jēgai un saturam šai lietā ir piemērojami Komerclikuma D daļas nosacījumi.

Civillikuma 1895.pantā noteikts, ka visas saistību tiesības, kuras nav noteikti izņemtas no noilguma ietekmes un kuru izlietošanai nav likumā noteikti īsāki termiņi, izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto desmit gadu laikā.

2010.gada 1.janvārī spēkā stājās Komerclikuma D daļa, t.sk., 406.pants, kurā noteikts, ka no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš. Komerclikuma Pārejas noteikumu 15. un 16.punktā noteikts, ka likuma D daļa stājas spēkā 2010.gada 1.janvārī. Ja šā likuma D daļas spēkā stāšanās dienā Civillikumā vai citā likumā noteiktais noilguma termiņš nav notecējis, bet šā likuma D daļa nosaka īsāku noilguma termiņu, piemērojams šā likuma D daļā noteiktais noilguma termiņš, kurš skaitāms no 2010.gada 1.janvāra. Ja pēc šāda aprēķina noilguma termiņš iznāk garāks par līdzšinējo noilguma termiņu, noilguma termiņš izbeidzas tajā dienā, kad tas būtu notecējis saskaņā ar Civillikumu vai citu normatīvo aktu.

Ņemot vērā, ka Komerclikuma noteikumi attiecībā uz komercdarījumiem kā *lex specialis* attiecināmi pret Civillikumā vispārīgi noteikto 10 gadu noilguma termiņu, tad komercdarījumiem piemērojami Komerclikuma noteikumi. Tā kā prasītājs ir komersants, tad atbilstoši Komerclikuma 389.panta jēgai un saturam, konkrētajā lietā ir piemērojami Komerclikuma D daļas nosacījumi, t.sk., Komerclikuma 406.pants.

Saskaņā ar Civillikuma 1896.pantu noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem - lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem - lai termiņš jau būtu notecējis.

Atbilstoši Civillikuma 1902.-1906.pantā noteiktajam, noilgumu pārtrauc prasības celšana tiesā vai šķīrējtiesā, atgādinājums parādniekam par parādsaistībām, kā arī kreditora prasības atzīšana jebkādā veidā no parādnieka puses.

Tiesa konstatē, ka atbilstoši Komerclikuma D daļas 406.pantam, ir iestājies prasības celšanas noilguma termiņš, jo lieta nesatur pierādījumus, ka prasītājs agrāk par 2016.gada 9.augustā nosūtīto atgādinājumu - ir vērsies pie atbildētāja ar atgādinājumu samaksāt parādu vai atbildētājs noilguma tecējuma laikā jebkādā veidā atzinis prasītāja prasību.

Prasītājs lietā nav iesniedzis pierādījumu tam, ka atbilstoši Civillikuma 1902.-1906.pantam noilgums būtu pārtraukts. Tiesa secina, ka prasītājs nosūtot atgādinājumu 2016.gada 9.augustā un 2016.gada 21.septembrī cēlis prasību jau pēc noilguma termiņa izbeigšanās.

Civillikuma 1910.pants nosaka, ka ar noilguma termiņa notecējumu izbeidzas ne vien prasības tiesība, bet arī pati saistību tiesība. Tādēļ noilgušu prasījumu nevar izlietot arī kā ierunu, piemēram, ieskaitam.

Civillikuma 1.pants nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Minētais Civillikuma 1.pantā norādītais labas ticības princips nozīmē, ka katram civiltiesiskās saistības dalībniekam savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda, ņemot vērā pretējās puses intereses.

Kā norādīts Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 21.aprīļa spriedumā (lieta Nr.SKC-100/2010), ja, izskatot lietu pēc būtības, tiesa konstatē, ka ir iestājies civiltiesību normās noteiktais noilgums, tad tai jāpārbauda vienīgi jautājumus par noilguma apturēšanu vai pārtraukšanu, bet nav jāskaidro faktiskie apstākļi un jāvērtē pierādījumi, jo noilgums ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai.

Ievērojot minēto tiesa secina, ka prasītājs viņam piešķirtās prasības tiesības nav izmantojis likumā noteiktajā termiņā, līdz ar ko lietā ir iestājies prasības noilgums, kas ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai pilnībā, tādējādi spriedumā netiek dots izvērstāks vērtējums prasībā norādītajiem apstākļiem un lietā esošajiem pierādījumiem.

Konstatējot, ka prasība ir noraidāma, ir pamats noraidīt arī prasītāja lūgumu par tiesas izdevumu piedziņu par labu prasītājam no atbildētāja, vadoties no Civilprocesa likuma 41. un 42.panta.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 190.-193., 204.[1], 250.[26], 250.[27]pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas numurs 40103362321, maza apmēra prasību pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, par apsaimniekošanas maksas un komunālo pakalpojumu parāda 1`547 *euro* par laika periodu no 2008.gada 1.marta līdz 2010.gada 13.jūlijam apmērā, līgumsoda 154,70 *euro* un likumisko nokavējuma procentu 556,92 *euro* par periodu no 2010.gada 14.jūlija līdz 2016.gada 14.jūlijam piedziņu, kopsummā 2`258,62 *euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2017.gada 21.marta Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2]pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese Sanita Rūtenberga